

МРТ **1**

ИЗВЕШТАЈ ОД СЛЕДЕЊЕТО НА МЕДИУМСКИТЕ СОДРЖИНИ

6 ФЕВРУАРИ – 4 МАРТ 2016

ДЕТАЛНА АНАЛИЗА
од следењето на медиумските содржини преку Механизмот
за набљудување и реакција при Институтот за комуникациски студии
(период: 6 февруари – 4 март 2016)

1. Македонска телевизија – Прв сервис

Прва недела (6 – 12 февруари 2016)

МТВ 1 во мониторираниот период од 6 до 12 февруари објави вкупно 111 прилози кои се однесуваат на политички настани. Најмногу се известуваше за владините проекти (18 прилози), потоа за работата на Специјалното јавно обвинителство (12 прилози), за активностите на опозицијата (16 прилози), проекти на владејачката ВМРО - ДПМНЕ (5 прилози), за ситуацијата со бегалците (9 прилози), а преостанатите прилози за повеќе различни теми.

Во 31 прилог забележителен е фаворизирачки однос кон власта и кон владејачката ВМРО-ДПМНЕ, додека само во еден прилог преовладува тенденциозен негативен новинарски став и тоа кон Специјалната јавна обвинителка (12 февруари „Анкета на Брига Галуп: Мнозинство испитаници немаат доверба во Јанева“).

Коментари и оценки во вестите: Позитивниот став на новинарот е во сите промотивно- пропагандни прилози во полза на власта и владејачката партија ВМРО- ДПМНЕ. Продолжува трендот, при известувањето од ваквите настани, да не се прави дистинкција што е владин, а што партиски проект: „Спортски објекти: ВМРО-ДПМНЕ подготвува нови проекти“ (6 февруари), „Тркалезна маса: Продолжува вложувањето во капитални проекти“ (12 февруари). Она што последниве недели е забележливо е следењето на сите активности (посебно промотивните) на лидерот на ВМРО - ДПМНЕ Никола Груевски со истиот интензитет и фреквентност на појавување во вестите како кога беше премиер („Груевски за То Вима: Нема да дозволиме загрозување на идентитетот“ од 7 февруари, „Работен состанок: Биланс на инвестициите во земјава“ од 9 февруари).

Иако демонизирачкиот став во известувањето на Јавниот сервис беше со намален интензитет, оваа недела тој целосно отсуствува и наместо тоа, во вестите се емитуваат информативни прилози за активностите на опозицијата, главно преку активностите на функционерите од СДСМ во власта, но и преку редовно емитување на реакциите и соопштенијата од опозицијата („СДСМ: Заев: Сакаме слободни и независни медиуми“, „Пониква: Спасовски ги посети децата на загиналите бранители“ од 6 февруари, „Оценување на административците: Кирацовски: Спречив казни за 1.700 службеници“ од 7 февруари, „Безбедност на храната: Николовски бара одговорност“ од 9 февруари, „МВР: Градење интегритет на полицијата“ од 10 февруари)

Користење извори: Во најмногу од прилозите (55) емитувани во вестите на МТВ1 е користен само еден извор, во 17 се користени два извори, најчесто (во 13 прилози) тие се со ист став, додека само во 4 прилози двете мислења се спротивставени. Најмалку се користени 3 (или повеќе) извори (во 11 прилози), при што во 9 тоа се ставови на исто стојалиште, а само во 2 тие се спротивставени.

Директни обраќања: Во анализираниот период емитувани се вкупно 7 обраќања од лидери на политички партии. На лидерот на ВМРО - ДПМНЕ Груевски му е отстапен најголем простор во вестите (3 обраќања), додека на лидерот на СДСМ Заев, на ДС Трајанов, на ДОМ Поповска, на ДУИ

Ахмети и на ЛДП Величковски по едно. Сепак, за разлика од претходно таа неизбалансираност е поблага.

Аудиовизуелна презентација: Во 26 прилози објавени во вестите во анализираниот период има малициозна аудиовизуелна манипулација.

Една од алатките е вистинската информација да се презентира на крајот, откако преку визуелни ефекти ќе се претстави „позитивната слика“ за темата, како што во случајот на “ФЗОМ: Нема конзилијарно мислење за лекување во странство“ (9 февруари), за на крајот да се дознае дека се работи за протест пред Обвинителството за смртта на малата Тамара. Или, кога насловот упатува на веќе познат став со цел да се одвлече вниманието од новата информација во прилогот („СДСМ: Прочистен список, реформа на медиуми па избори“). Друг тип на користење на визуелната презентација во пропагандна цел е кога се отстапува повеќе визуелен простор на една партија, во случајот ВМРО- ДПМНЕ (28 секунди) во споредба со 13 секунди видео-покривање на делот што се однесува на СДСМ („Средби на чешкиот министер со ВМРО ДПМНЕ и СДСМ од 10 февруари).

Малициозна манипулација има и во прилогот од 12 февруари „Анкета на Брима Галуп: Мнозинство испитаници немаат доверба во Јанева“, што всушност е дел од анкета емитувана неколку дена претходно, но се емитува токму на денот кога СЈО објави почеток на постапка против бивши функционери на ВМРО- ДПМНЕ.

Примери на фаворизирање или демонизирање политички субјекти:

- (6 февруари) Спортски објекти: ВМРО-ДПМНЕ подготвува нови проекти
- (6 февруари) Купи куќа за млади: До банките пристигнаа првите апликации за проектот
- (7 февруари) Туризам: Македонија на светската туристичка мапа
- (9 февруари) Образование: Ќе се отворат 3 нови читални
- 10 февруари) Анкета на Брима Галуп: ВМРО-ДПМНЕ со двојна предност пред СДСМ
- (10 февруари најава) 180 милиони денари за 28 проекти Државата го одврзува кесето . Со 180 милиони денари ќе се финансираат 28 проекти
- (12 февруари форшпан) 127.139 вработени во јавниот сектор за еден процент помалку од лани
- (12 февруари) Тркалезна маса: Продолжува вложувањето во капитални проекти
- (12 февруари) Анкета на Брима Галуп: Мнозинство испитаници немаат доверба во Јанева

Втора недела (13 – 19 февруари 2016)

МТВ 1 во известувачкиот период од 13 до 19 февруари објави вкупно 109 прилози во врска со актуелните политички настани. Најголем број од прилозите се за: владините проекти (23 прилози), за активностите на функционерите од опозицијата и нивни реакции (21 прилог), за состојбата со бегалците (11 прилози), за случајот Титаник (10 прилози), за преговорите со медиумите (5 прилози) и за активностите на лидерот на владејачката ВМРО ДПМНЕ Груевски (5 прилози). Во најголем број прилози (26) забележан е фаворизирачки однос кон власта и владејачката партија, додека во ниту еден нема експлицитен негативен став кон ниту еден политички субјект или поединец.

Коментари и оценки во вестите: Централниот дневник на МТВ1 во анализираниот период и во овој седумдневен период го следи трендот на поблаг тон на фаворизирање, карактеристичен за последните недели. Доминираат афирмативните прилози за работата на Владата и владејачката ВМРО-ДПМНЕ: „Договор: Електронска проверка на податоци“, „ВМРО-ДПМНЕ: Груевски: До доверба со работа, а не со деструкција“ (13 февруари), „УМС на ВМРО-ДПМНЕ: Детали за проектите за младите“ (14 февруари), Купи куќа за млади: Општините почнаа со реализација на проектот“ (15 февруари), „Образование: Ќе се градат 10, ќе се реконструираат 60 училишта“ (19 февруари). Но, видливо е зголемен и бројот на информациите за активностите на функционерите од СДСМ: „СДСМ: Манчевски: Ветуваме подобар живот на граѓаните (13 февруари), „СДСМ: Ревизија на поделените земјоделски површини“ (14 февруари), „Наумов: Утрешната аукција без моја согласност“ (15 февруари), „Оглас на Агенцијата за вработување: Грант за отворање приватни градинки“ (15 февруари), „Заев: Наема да дозволам нерегуларни избори“ (16 февруари), „СДСМ: Во здравството се

водат лоши политики“ (16 февруари), „СДСМ: Младите не му веруваат на Груевски“ (18 февруари). Во дневникот е објавена и една анализа, која иако благ има критички тон кон владина политика („Туризам: Лани во земјава 10,9 проценти повеќе туристи, но се намалите приходите“ д 15 февруари).

Користење извори: И во овој период во прилозите на МТВ1 најчесто се користи еден извор (57 прилози). Во 24 прилози се презентираат два, но истомислечки става, додека во 17 прилози се презентирани три или повеќе мислења за темата, но во само 6 тие се спротивставени. Во 4 прилози новинарот јасно не презентира извор на информацијата, но содржината не во манипулативни цели, туку е информативна.

Директни обраќања: Во анализираниот период видлив е мал број директните обраќања на лидерите на политичките партии – 6. Од нив три изјави се на лидерот на ВМРО ДПМНЕ Груевски, додека две на лидерот на СДСМ Заев и едно на лидерот на партијата ГРОМ Јакимовски, дел од владината коалиција.

Аудиовизуелна презентација: Во 10 прилози има елементи на манипулација. Најголем број од нив се пропагандните, кога преку визуелна манипулација се фокусира темата на одреден субјект (“Купи куќа за млади: Општините почнаа со реализација на проектот“ од 15 февруари), кога при промоција на владин проект приматот се става на лидер на политичка партија (во случајот Груевски). Друг тип на манипулација е со презентирање на информација базирана само на исказ на претставник на владејачката партија ВМРО- ДПМНЕ (16 февруари „Собрание: Мониторинг мисија од Советот на Европа), или кога не му се споменува името на претставникот на опозициската партија (18 февруари „СДСМ: Руинирана е амбулантата во Горче Петров“). Прилогот „Проект: Граѓаните се информираа за Купи куќа за млади“ од 17 февруари, е пример на некритичко пренесување на информацијата, додека манипулативно е и промоцијата на чисти активности во вести на јавен сервис („Програма: ВМРО-ДПМНЕ по идеите на бизнисот“ и „УМС на ВМРО-ДПМНЕ: Промоција на мерки за младите“ од 19 февруари), иако не се работи ниту за предизборен период ниту за кампања.

Примери на фаворизирање или демонизирање во аудиовизуелните содржини:

- (16 февруари) Инвестиции: Босанска компанија влегува во Македонија
- (16 февруари) Економија: Над 150 иницијативи од бизнисот до Владата
- (17 февруари оценка на новинар) Вложувањето од 20 милиони евра треба да креира 300 работни места
- (17 февруари) Проект: Граѓаните се информираа за Купи куќа за млади
- (17 февруари) Нова мерка: Финансиска помош за приватни домови за стари лица
- (17 февруари генерална најава) Инвестиции: Прва македонска компанија во Бунадик - вложувањето од 20 мил.евра треба да отвори 300 работни места
- (18 февруари) ВМРО-ДПМНЕ: Нови 7 проекти за млади
- (18 февруари) Рудници Злетово и Тораница: Владата ќе го финансира одржувањето до продажбата
- (19 февруари оценка на новинар) Предлозите за подобрување на економскиот амбиент бизнис еснафот во Сојузот на коморите ги дискутираше со врвот на ВМРО-ДПМНЕ

Трета недела (20 – 26 февруари 2016)

МТВ 1 во известувачкиот период од 20 до 26 февруари објави вкупно 70 прилози кои се однесуваат на политички настани. Најголем фокус имаше на изборите (25 прилози), на владините проекти и инвестиции (14 прилози), на Уставниот суд и Законот за помилување (4 прилози), за бегалската криза и поврзаноста со политичката криза (3 прилози), за преговорите за медиумите (3 прилози), како и по 2 прилози за активностите на опозицијата и на екс премиерот Груевски, сега лидер на ВМРО ДПМНЕ Груевски.

Пропагандно апологетскиот став во вестите на јавниот сервис е забележан во 17 прилози, и сите се однесуваат на промоција на владини активности – проекти и инвестиции. Во ниту еден прилог нема демонизирачки став кон ниту еден субјект.

Коментари и оценки во вестите: Најголем дел од информативниот простор во централните вести на МТВ1 е пополнет со промотивни прилози за Владата и за активностите на владејачката ВМРО-ДПМНЕ. Тоа се прилози за економските достигнувања (20 февруари „Економија: ФИЧ го потврди ББ+ кредитниот рејтинг на земјава“, 25 февруари „Дебата: Ефекти од странските инвестиции“), за владини мерки (20 февруари „Властите стимулираат вработување преку обуки“, 22 февруари „АВРМ: Оглас за бесплатни обуки за 2.000 млади лица“, 22 февруари „Ресен: 18 семејства добија државни станови“, 24 февруари „Олеснета процедура за надградба на куќите“, 25 февруари „Поддршка: Грантови до 10 илјади евра за микро и мали фирми“), за инвестиции (20 февруари „Здравство: Нов апарат на Торакална хирургија“, 22 февруари „Општина Петровец: Пункт на Итна медицинска помош“, 25 февруари „Болница 8 Септември: Ќе се реконструира базенот за хидротерапија“) и промоции (20 февруари „Образование: Промовирани 12 книги од светската литература“, 22 февруари „Образование: Македонските дипломи ќе имаат европски предзнак“, 23 февруари „Саем за градежништво: Општините со парцели за Купи куќа за млади“).

Во споредба со минатонеделната анализа, забележително е намален бројот на прилози во кои се презентираат ставовите на опозицијата за актуелните проблеми (26 февруари „СДСМ: Заев: Имаме програма со решенија за младите“, 26 февруари „Реакција: СДСМ: Партиски инсталации во Уставниот суд“, 20 февруари „СДСМ: Амбуланта во Лисиче е нефункционална“).

Лидерот на ВМРО- ДПМНЕ Груевски, чии активности јавниот сервис ги следеше на невообичаено интензивно ниво, оваа недела се застапени само во два прилози (25 февруари „Политичка академија: Груевски: На изборите решава народот“, 26 февруари „Гази Баба: Надзор на започнатите ветени реконструкции“), но главно поради неговаат неактивност на терен.

Користење извори: Во 43 прилози емитувани во централните вести на МТВ1 има само еден извор на информирање. Во 9 прилози се дадени две мислења, но во 8 од нив, тие не се разликуваат, додека во 9 прилози се консултирани и соочени три или повеќе ставови, но во 5 тие се на исто стојалиште.

Директни обраќања: Во анализираниот период емитувани се 10 директни обраќања на политичките лидери. Најмногу, 4 изјави се на лидерот на ВМРО - ДПМНЕ Груевски, потоа на лидерот на СДСМ Заев 3, и по едно на лидерите н ДУИ Ахмети, на ДПА Тачи и на ГРОМ Јакимовски.

Аудиовизуелна презентација: Во 23 прилози забележителна е манипулативна видео или аудио содржина. Видео манипулацијата е застапена во сите прилози за владините активности како прикриен политички маркетинг (20 февруари „Образование: Промовирани 12 книги од светската литература“, 22 февруари „Општина Петровец: Пункт на Итна медицинска помош“, 23 февруари Култура: Нови проекти во македонската Опера и Балет“), но и во маскирање на промотивни партиски активности (на Груевски) во новинарски прилог (25 февруари „Гази Баба: Надзор на започнатите ветени реконструкции“).

Примери на фаворизирање или демонизирање политички субјекти:

- (20 февруари) Здравство: Нов апарат на Торакална хирургија
- (20 февруари) Властите стимулираат вработување преку обуки
- (20 февруари најава) ФИЧ по 11ти пат ја потврди бб+ оценката за земјава. Според агенцијата, среднорочните владини политики, капиталните инвестиции во инфраструктурата и зголемувањето на социјалните надоместоци ќе придонесат за раст на потрошувачката на домаќинствата
- (22 февруари) Ресен: 18 семејства добија државни станови
- (23 февруари најава) Големи попусти за купување стан и државно земјиште за изградба на куќи. Фокусот е на проектите Купи куќа за млади и Купи куќакупи стан
- (24 февруари новинар) Инаку, за надградбите можат да се користат поволностите на проектот Купи куќа за млади и бесплатните проекти

Четврта недела (27 февруари – 4 март 2016)

МТВ 1 во мониторираниот период од 27 февруари до 4 март објави 101 прилог кои се однесуваат на политички настани. Во вестите, најмногу се известуваше за проектите на Владата (15 прилози), за предвремените парламентарни избори (14 прилози), за тензиите околу поставувањето на крстото во Чаир (11 прилози). Останатите теми во фокусот на Јавниот сервис беа за активностите на опозицијата (13 прилози), за бегалската криза (10 прилози), за работата на СЈО (5 прилози) и за активностите на лидерот на ВМРО- ДПМНЕ Груевски (4 прилози).

Најголем дел од известувањето (24 прилози) на овие теми забележан е фаворизирачки однос кон власта и ВМРО – ДПМНЕ, додека негативен став (во случајот кон опозицијата) на оваа телевизија е емитуван во два прилози кои се соопштенија од ВМРО- ДПМНЕ (29 февруари „ВМРО-ДПМНЕ: Заев е крал на лагите“, 3 март „ВМРО-ДПМНЕ: Саздов: Спасовски вработува партиски кадри“).

Коментари и оценки во вестите: Во централниот Дневник на МТВ1 најголем простор е отстапен за промоција на владините проекти, при што тој повеќе наликува на Економско – пропаганда програма („Проект: Над 3000 плацеви за Купи куќа за млади“, „Презентации: Карвани за проектите во 30 општини“ од 27 февруари, „Клиника за детски болести: Воведен нов тип алерголошки тестови“ од 28 февруари, „Битола: 500 локации за градба“, „ФЗОМ: Промовирани три нови електронски услуги“, „Здравство: Ехо на stomак и на тироидна жлезда во Драчево“, „Шест премиери и нов објект на Драмскиот театар“, од 29 февруари). Оваа недела за разлика од претходното забележителен е зголемен интензитет на следење на активностите на опозицијата, дури и на промотивните налик на предизборни партиски активности (27 февруари „Шуто Оризари: Ременски ветува зголемена социјална помош“, 1 март „Предлог-мерки на СДСМ за младите“, 3 март „Прилеп: Домот за стари лица ќе се реновира“, 3 март „Администрација; Кирацовски: Се врши притисок врз инспекторите“). МТВ1 интензивно ги следи и активностите на лидерот на ВМРО- ДПМНЕ во стилот на политички маркетинг (27 февруари „Посета: Груевски на средби со жителите на кратовско“, 28 февруари „Посета: Груевски: Бесплатни стипендии на наставниците“, 2 март „Посета: Груевски и Јакимовски за проектите во Карпош“), а новинарот ја промовира неговата улога во владините проекти, наместо да направи дистинкција меѓу државната и партиската функција (27 февруари оценка на новинар „Груевски изврши увид и во изградбата на спортската сала“).

Користење извори: Во најмногу од прилозите (62) емитувани во вестите на МТВ1 е користен само еден извор, во 13 се користени два извори, најчесто (во 10 прилози) тие се со ист став, додека само во 3 прилози двете мислење се спротивставени. Во 14 прилози се цитирани три или повеќе извори, но само во 2 прилози тие се спротивни. Во еден прилог, не е посочен изворот на информацијата.

Директни обраќања: Од вкупно објавени 10 обраќања, најмногу изјави се објавени од лидерите на ВМРО ДПМНЕ и СДСМ – по 4. По едно од обраќањата се на главниот актер во случајот со крстот во Бутел лидерот на СМК Тодор Петров и на лидерот на ГРОМ, дел од владината коалиција Јакимовски.

Аудиовизуелна презентација: Во 21 прилог има манипулативни елементи. објавени во вестите во анализираниот период има малициозна аудиовизуелна манипулација. Визуелна и аудио манипулација е присутна во сите промотивни прилози за владините проекти: фокусот е на промоторот- владин функционер (28 февруари „Клиника за детски болести: Воведен нов тип алерголошки тестови“, 29 февруари „Шест премиери и нов објект на Драмскиот театар“, 1 март „Образование: Кембриџ настава и во средните училишта“), или се истакнува улогата на лидерот на ВМРО ДПМНЕ - неговите разговори со локалното население кои треба да наликуваат на спонтани (27 февруари „Посета: Груевски на средби со жителите на кратовско“, 2 март „Посета: Груевски и Јакимовски за проектите во Карпош“). Има и примери каде изјавите на меѓународни претставници се контекстуализираат во полза на став на владејачката партија, во случајот датумот 24.април како најдобар датум за избори (29 февруари „Европски парламент: Вајгел: Консензус меѓу партиите за влез во ЕУ“).

Примери на фаворизирање или демонизирање политички субјекти:

- (28 февруари) „Посета: Груевски: Бесплатни стипендии на наставниците“
- (29 февруари оценка новинар) „Решавањето на суштинските прашања е силен фокус на владеачката партија,а напредокот и развојот на државата основен приоритет, напиша на својот фејсбук-профил лидерот на ВМРО-ДПМНЕ Никола Груевски за новата германска инвестиција, која ја најави неодамна на партиски соби“
- (29 февруари оценка новинар) „Со проектите на владата бизнисот на градежниците „ пораснал за 65,8 насто во 2015. Очекуваат реализацијата на најавените владини проекти дополнително да го засили градежниот бран“
- (1 март оценка новинар) „Младите до 27 години ќе можат бесплатно да го користат железничкиот превоз преку еден викенд наместо секој трет во месецот“
- (4 март) „Мерка за вработување млади: Досега вработени над 12 илјади лица до 27 години“